

ב"ה.

ידוע דרז"ל¹: והודעתם לבניך .. יום אשר עמדת לפני ה' אלקיך בחורב, מה להלן באימה וביראה וברתת ובזיע אף כאן (בכל מקום ובכל זמן) באימה וביראה וברתת ובזיע,

ופירש האריז"ל²: אימה כמוחו של האדם, יראה — בלבו, רתת — איבריו הפנימים, זיע — איבריו החיצונים.

היינו שאדם הקורא שונה או לומד בתורה הרי כולו, מוחו ולבו, בפנימיותו ובחיצוניותו, צריך להיות נמצא במצב שנמצא בו³ בעת מתן התורה בחורב.

ואף כי אז ראו את הקולות ואת הלפידים כו' פנים בפנים דבר ה' עמכם כו', והאיך ימשיך כל אדם יראה זו עליו בכל זמן. אלא — כאשר ישים האדם אל לבו שהתורה שהוא לומד היא המשכת חכמה עילאה ושם שורה ומתגלה אור א"ס ב"ה שלמעלה מעלה מגדר ההשתלשלות, וקמ"י כחשיכא כאורה, מעלה ומטה רוחניות וגשמיות שוין, אזי יהי' מה להלן כו' אף כאן כך, הכל שווה⁴.

וזו שהי' למטה ממש בגילוי בתכלית לשמוע מפי עצמות המאציל אנכי ה' אלקיך כו', שאף כאן הוא כמו שהי' אז, האפשריות והיכולת על

(1) ברכות כב, א.

(2) לקוטי השי"ס להאריז"ל למועד קטן. בדפוסים שראיתי (קאָרעץ תקמ"ה, ליוורנו שנת המשר"ה. קראקא שנת קבו"ץ גליו"ת. והועתק בחסרון זה גם בסי' אור עינים להרה"צ וכו' מהורא"צ סאפרין מקאמארנא, אור שני מעי' אימה. — וצ"ע שלא הרגיש בהשמטה זו.) חסר התחלת הפי' של זיע — אבל נראה לי ברור, שאין זה אלא השמטת הדפוס דמוכח. והלשון בערך הי' צ"ל: **שבשם. זיע באיברים החיצונים בסוד ה' שבשם, מלבוש כו' —** ונשמטו בדפוס התיבות שבין תיבת "שבשם" הראשונה והשנייה. והסיום שם: **מלבוש החיצון מכל לבושי המלך — שייך הוא לפי זיע.** — וראה ג"כ עירובין נד, רע"א. תניא רפ"ז.

(3) בפדר"א פמ"א: המתים שבשאלו חיו וכל העתידים להבראות עד סוף כל הדורות שם עמדו עמהם בהר סיני. ועייג"כ זח"א צא, א.

(4) תורה אור פ' יוצא ביאור לד"ה ושבתי בשלום, ובתו"ח שם. ועייג"כ דרך חיים ד"ה דומה דודי פ"ו. בונה ירושלים סי' קו.

זה ניתנו בעת מתן תורה, שאז בטלה הגזירה שיהיו העליונים לעליונים והתחתונים לתחתונים, וירד ה' על הר סיני ואל משה אמר עלה אל ה'. וחוזר הדבר ומתעוררת נתינת כח זו בכל שנה ושנה בימי חג השבועות, זמן מתן תורתנו ע"י נותן התורה, נותן לשון הוה. ובתור הקדמה לזה הנה עלינו, על כל אחד ואחת מאתנו, לקבל על עצמנו כי נעשה ונשמע, ולהקדים נעשה לנשמע — וכידוע ענינם באר היטב בתורת דברי א'לקים חיים.

מנחם שניאורסאהן

כא אייר ה'תש"א
ברוקלין, נ.י.

(5) שמ"ר פי"ב, ג. דב"ר פי"י, ב.

(6) ראה תו"א מג"א ד"ה וקבל היהודים ובש"א שם. לקו"ת במדבר ד"ה בשעה שהקדימו. קונטרס חה"ש תשי"ט [סה"מ תשי"ט ע' 147 ואילך]. ובכ"מ.